

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра історії та політичної теорії

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Правова держава і громадянське суспільство»

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	Політологія
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	6-й семестр
Мова викладання	українська
Викладач	Доц. Галь Богдан Олександрович

Силабус призначено для допомоги опанування студентом навчального контенту з дисципліни, підготовки та проходження контрольних заходів.

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Опис навчальної дисципліни.

Назва: «Правова держава і громадянське суспільство»

Код: 32

Галузь: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Тип: Вибіркова

Кількість встановлених кредитів: 3

Курс: 3-й

Семестр вивчення: 6-й

Рівень вищої освіти: бакалавр

Рік навчання: 3-й

Кількість годин: 90

Викладач:

- Галь Богдан Олександрович, доцент кафедри історії та політичної теорії, кандидат історичних наук, доцент, <https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/gal.php>.

Результати навчання. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки, вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Форми організації занять.

- Навчальні заняття – лекції.
- Практична підготовка – семінарські заняття.
- Самостійна робота – підготовка до навчальних занять.
- Контрольні заходи – залікова робота, захист семінарських робіт.

Мета вивчення дисципліни. Формування уявлень про сучасні форми держави і суспільства і формати політичної участі громадянина.

Календарно-тематичний план

Тематичний план та розподіл обсягу часу з дисципліни
«Правова держава і громадянське суспільство»

Курси, чверті	Тижні (17 тижнів)	Види, тематика навчальних занять, шифри та зміст результатів навчання за дисципліною	Обсяг, години			
			аудит.	самостійна	разом	
3 курс, 1 і чверть		Лекції				
	1	Поняття і ознаки правової держави	2	32		
	2	Структура і функції правової держави	2			
	3	Моделі правової держави	2			
	4	Поняття і основні характеристики громадянського суспільства	2			
	5	Структурні елементи громадянського суспільства	2			
	6	Передумови становлення громадянського суспільства	2			
	7	Контрольні заходи	2			
			Семінарські заняття			
	1	Поняття і ознаки правової держави	2	30		
	2	Структура і функції правової держави	2			
	3	Моделі правової держави	2			
	4	Поняття і основні характеристики громадянського суспільства	2			
	5	Структурні елементи громадянського суспільства	2			
	6	Передумови становлення громадянського суспільства	2			
7	Контрольні заходи	2				
		Разом	28	62	90	
		Лекції	14	32	46	
		Семінарські заняття	14	30	44	

Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання.

Лекції – ілюстративно-наочне навчання (пояснення, бесіда, мультимедійна презентація).

Семінарські заняття – навчання на базі кафедри історії та політичної теорії(виконання семінарських робіт, їх захист).

Самостійна робота (індивідуальна контрольна робота – особистісноорієнтована з елементами дистанційної).

Результати вивчення дисципліни. Очікувані результати освоєння дисципліни зводяться до наступних навичок і умінь:

- вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки;
- вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Література для вивчення дисципліни

- 1 Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура: политические установки и демократия в пяти странах. – Москва: Мысль, 2014. – 500 с.
- 2 Гражданское общество: истоки и современность / И.И. Кальной, Г.В. Овчинникова, И.Н. Лопушанский. – СПб., 2006.
- 3 Грин Д. Возвращение в гражданское общество. Социальное обеспечение без участия государства. – М.: Новое издательство, 2009. – 220 с.
- 4 Кин Дж. Демократия и гражданское общество. – М.: Прогресс, 2001. – 401 с.
- 5 Нозик Р. Анархия, государство и утопия / Роберт Нозик; пер. с англ. Б. Пинскера под ред. Ю. Кузнецова и А. Куряева. – М.: ИРИСЭН, 2008. – 424 с.
- 6 Остром Э. Управляя общим: эволюция институтов коллективной деятельности. – М.: ИРИСЭН, Мысль, 2010. – 447 с.
- 7 Олсон М. Логика коллективных действий. Общественные блага и теория групп. Пер. с англ. – М.: ФЭИ, 1995. – 174 с.
- 8 Патнэм Р. Чтобы демократия сработала. Гражданские традиции в современной Италии / пер. с англ. А. Захарова. – М.: Издательство «AdMarginem», 1996. – 287 с.
- 9 Фергюсон А. Опыт истории гражданского общества. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2000. – 392 с.
- 10 Элликсон Р. Порядок без права: как соседи улаживают споры [Текст] / пер. с англ. М. Марков (предисловие, введение, части I и III, приложение) и А. Лащев (часть II); науч. ред. перевода Д. Кадочников. — М. : Изд-во Института Гайдара, 2017. – 520 с.

Політика виставлення балів.

Виставлення балів ґрунтується на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good

60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

Форми оцінювання:

- поточний контроль – письмова контрольна робота та усне опитування;
- оцінювання виконання та захисту семінарських робіт;
- підсумковий контроль – екзаменаційна робота у письмовій формі.

Питання до заліку

Приклади питань до заліку:

1. Класифікація сучасних концепцій держави та їх розвиток.
2. Поняття і основні характеристики правової держави.
3. Поняття соціальної держави.
4. Співвідношення правової і соціальної держави.
5. Сутність та основні дефініції громадянського суспільства.
6. Основні концепції та підходи до розуміння громадянського суспільства.
7. Етапи становлення поняття та явища громадянського суспільства.
8. Теоретичні та аналітичні моделі громадянського суспільства.
9. Національні особливості громадянських суспільств.
10. Вплив процесів трансформації на форму громадянських суспільств.
11. Структура, інститути та функції громадянського суспільства.
12. Передумови формування та чинники, що визначають стан та рівні громадянського суспільства.
13. Раціональний вибір, елітоцентричний та інституційний ракурси у поглядах на політичне суспільство і громадянське суспільство.
14. Громадянське суспільство і політика: ліберальне та комунітаристське трактування проблеми.
15. Принципи взаємодії громадянського суспільства і політичного суспільства.
16. Громадянське суспільство і держава: особливості співвідношення.
17. Громадянське суспільство і демократія: взаємодія та взаємовплив.
18. Громадянське суспільство у контексті соціальних трансформацій.
19. Громадянське суспільство, соціальний капітал і політична участь.